לא מיבעיא קאמר. רב דימי מודה הוא בנחירה דלא בעי כסוי אלא הכי אמר רב דימי דבגא טרוף סגיא וכל שכן בגא נחור: **אימא זו היא שחיטתו.** קא משמע לן לא נחור ורבי לטעמיה דאמר יש שחיטה לעוף מכאשר צויתיך[ו]: **ומי נפל יאינבא כיפניה.** דרבי חייא: **בני הגולה.** לאו אנשי כנסת הגדולה קאמר אלא בהנך דורות אחרונים קאמר שהתחילו ללקות בני ארץ ישראל ביינם ופשתנם מפני שנתקלקלו דורות ומשעלו מבני בבל לכאן שהיו חסידים פסקו כאן הזועות: [ז] **ונתנו חכמים עיניהם ברבי חייא ובניו.** שבזכותם באתה טובה זאת. רבי חייא ובניו מבבל עלו כדאמרי' בשילהי פ"ק דסוכה (דף כ.): **זיקים וזועות ורעמים ורוחות.** מפרש בברכות בהרואה (דף נט.) דכולן לקללה: **זועות.** הארץ מזדעזעת: **רוחות.** זעפא אשטרוביי"ל: **דדרב יהודה.** דאמר זכותא דצדיקי לאחריני מהני ולאו לדידהו בהאי עלמא: **חנינא בני.** הוא רבי חנינא בן דוסא וביומיו היה קול זה יוצא: **די [לו] בקב חרובין.** מתפרנס בצער ובצמצום: **מתני' ואחרים רואין אותן.** דאמרן ברים מכילתין (דף ג.) דשחיטתן כשרה אותן אחרים חייבין לכסות כדתנן לקמן (דף פז.) שחט ולא כסה ורואה אחר חייב לכסות: **פטור מלכסות.** וטעמא מפרש בגמ' דר"מ חשיב ליה כנבלה גמורה: **וחכמים אוסרין.** שמא יפה שחטו והויא לה שחיטה מעלייתא: **שאינו סופג.** [ח] דהתרלת ספק היא: **גמ' מאי שנא רישא דלא פליגי.** וליחייבו לכסות מספק: **סיפא אמרי בשרא הוא דלא מבעיא ליה.** הרואה שאין שוחטין בנו אחריו אין מבין שמשוח אותו ואת בנו הוא אלא אומר אינו צריך לבשר: **רישא נמי.** ליחייבוהו לרואה לכסות מספק ואפ"ה לא אתי למיכל מייניה דאמרי כסוי זה אינו אלא כדי לנקר חצרו: **הכי גרסי' שחט באשפה מאי איכא למימרא. שחט באשפה הכל יודעים שהכסוי לאו לנקר הוא: [ט]אם בא לימלך.** לבית דין הרואה ששחטו והדס מגולה ואמר כלום אני חייב לכסות ואנו אומרים לו כסה אומר בלבו שהיא שחיטה ואתי למיכל: **סיפא נמי בא לימלך.** מה אני לשחוט אחריהם את בנו ואנו אומרים לו אסור הוא שבור שהיא שחיטה: **אלא רבנן.** לאו להכי חיישי ובריש נמי פליגי: **לחומרא.** במלתא דספיקא אזלינן לחומרא: **מחייב.** מלקות דסבירא ליה ודאי נבלה היא והאוכלה לוקה: **מאי איריא רוב אפילו מיעוט.** מעשיהם מקולקלין ורובן מתוקנין הוה פשיטא לן דנבלה היא לר"מ דהא שמעינן ליה דחייש למיעוטא וסמוך מיעוטא לחזקה שבהמה זו בחזקת איסור אבר מן החי היתה עומדת ולא ידע לן שנשחטה: **ואיתרע ליה רובא.** תקון מעשיהם: **דתנן.** כי האי גוונא[י]: **שדרכו של תינוק לטפח.** ידיו באשפות שברלים מלויים שם וטימא את העיסה שאנו רואין שנגע בה: ואיתרע

מסורת הש"ס

ח) [לעיל פה.], ט) [לעיל ד. וש"נ], י) מעשים כד: ברכות יז:, יא) [לעיל ו. וש"נ], יב) [נדה יח: קדושין פ. טהרות פ"ג מ"ח], יג) [בכריס יב:], יד) [ל"ל אחר ד"ה רוחות], טו) [ל"ל דעבירתן],

מוסף רש"י

בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. כל השבת היה ניזון בכך, חסר לחם היה ומתגנגל היה בחרובין (תענית כד:). **ר' מאיר חייש למיעוטא.** ביצמות (קא:) קטן וקטנה לא חולצין ולא מיבמין, דבריי ר"מ, אמרו לו לר"מ יפה אמרת לא חולצין, אין כתיב בפרשה, מפני מה לא מיבמין, אמר להן קטן שמא ימצא סרים, קטנה שמא ימצא אילונית ומצאתו פוגעים בעבוה, ולא אמר רוב קטנים אינם סריסים (לעיל ו.). **ובצק בידו.** בידוע שנטל מן העיסה (קדושין פ.). **לטפח.** בשרלים ונגלות שבאשפה (שם).

שיטה מקובצת

א) ר"מ מתיר לשחוט אחריהם. נ"ב עי' תוס' בבכורות דף (כ' ע"א) [ר"ח ע"ב]: **ב)** ה"ג שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר שחט באשפה הכל: **ג)** או בא לימלך לב"ד: **ד)** דתנן כי ה"ג בטהרות פ"ג הס"ד:

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פי"ד מהלכות שחיטה הל' י' טוש"ע יו"ד סי' כח סעיף יז: **כא** ב מיי' פי"ב שם הל' ד סמג לאוין קמב טוש"ע י"ד סי' טז סעיף ט: **כב** ג מיי' פט"ז מהל' שאר אבות הטומאה הל"ג:

לעזי רש"י

אישטרוביי"ל. מערבולת רוחות.

רבינו גרשום

והא [אמר] ר' חייא א"ר יוחנן כו'. הזיקין כוכבא דשביט כדמפרש בברכות (דף נח.): זועות. מירתת ארעא: רעמים. זו ברד שקורין טונדיר"א: בינן לבין עצמן פטורים מלכסות. כלומר אם שחטו דאמרי' דקלקלו בשחיטתן ואינה ראויה השחיטה: מאי שנא רישא דלא פליגי כו'. כלומר מ"ש לענין כסוי דם דלא פליגי רבנן [דאם שחטו] בינן לבין עצמן פטורין מלכסות דלא חשובה שחיטה ולענין אותו ואת בנו אוסרין לשחוט אחריהן דחשובה שחיטה: רישא נמי אמרי לנקר חצירו הוא צריך. כלומר אע"פ שבני אדם מכסין דם שחיטה ששחטו בינן לבין עצמן לא אתי למיכל אחריהן דאמרי בני אדם מה שהוא מכסה אינו עושה מטעם ששחיטתו שחיטה אלא לנקר חצירו הוא צריך אינו רוצה שיהא דם בחצירו: סיפא נמי בא להימלך מאי איכא למימר. כלומר סיפא דקא פליגי רבנן ואמרי דאסור לשחוט אחריהן דאמרי אינשי בשרא הוא דלא צריך ולא אתי למיכל משחיטתן: בא להימלך לבני אדם. שישאל לבני אדם אשחוט בנו אחריהם: מאי איכא למימר. אם לא ישחוט בשביל אותו ואת בנו אתי למיכל משחיטתן דאמרו בני אדם כיון דאינו שוחט אחריו ודאי שחיטתו שחיטה ואתי למיכל משחיטתן: והדר פליגי רבנן אאותו ואת בנו דאמרי אסור לשחוט אחריהם כך פליגי אכסוי הדם דאמרי חייבין לכסות בני אדם הרואין את הדם: מאי איריא רוב אפי' מיעוט נמי. כלומר מאי איריא דרוב מעשיהן מקולקלין אפי' מיעוט מעשיהם מקולקלים ורוב מעשיהן כשרים: סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקה. דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ואיתרע לה רובא דכשרין ואינה חשובה שחיטה לדברי הכל ויהא מותר לשחוט אחריהם: ואם אמרו ספק טומאה לטהר. כלומר אם אזיל ר"מ אחר מיעוט ספק טומאה לטהר העיסה ילך אחר מיעוט לענין אותו ואת בנו שיאמר אם רוב מעשיהן מתוקנים ומיעוט מעשיהם מקולקלים שאין חשובה שחיטה ומותר לשחוט אחריהן:

סיפא נמי כיון דאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא. תימה דמשום גזירה דלמא אתי למיכל נבלה יש לי להתיר לאו דאותו ואת בנו מספק מה לי לאו דאותו ואת בנו ומה לי לאו דנבלה ולא דמי לרישא דפטרינן לכסות מספק דשב ואל תעשה בעלמא הוא ודלמא אתי למיכל ויש לומר דאי לאו דרוב מעשיהם מקולקלים לא היו פוטרים מלכסות משום גזרה דלמא אתי למיכל אלא שלא נחמיר להטעין כסוי אמרי' דפטור משום דדלמא אתי למיכל וכיון דרוב מעשיהם מקולקלין יש לנו להתיר נמי לשחוט אחריהם דלמא אתי למיכל:

מאי טעמא דר' מאיר הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין. הקשה הר"ר שמואל מוולדין ורבנן מאי טעמייהו אם רוב מעשיהם מתוקנין א"כ יהא מותר לאכול משחיטתם ועוד השוחט אחריהם אמאי אינו סופג ארבעים ואי פלגא ופלגא אם סמוך פלגא דמקולקלין לחזקה דעומד בחזקת איסור ואיתרע ליה מחצה דמתוקנים אם כן יהא מותר לשחוט אחריהם וגם יתחייבו על שחיטתן משום נבלה וי"ל דמספקא להו לרבנן אי רוב מעשיהם מקולקלין אי רוב מעשיהם מתוקנין והשתא לא מהניא חזקה מידי ולרבי מאיר פשיטא ליה דרוב מעשיהם מקולקלין ואם תאמר ואף על גב דרוב מעשיהם מקולקלין מ"מ רבי מאיר כיון דחייש למיעוטא אמאי לקי משום נבלה ואמאי מותר לשחוט אחריהם וי"ל דסמוך חזקה לרוב מקולקלין והוה ליה מיעוטא דמתוקנין מיעוטא דמיעוטא ומיעוטא דמיעוטא לא חיישי רבי מאיר:

רוב תינוקות מטפחים. פי' בקונטרס מטפחים באשפות אבל בעיסה ודאי נגע שהרי העיסה בידו ור"ת מפרש דרוב תינוקות מטפחים בעיסה דטיפוח שייך באוכלים ומשקין כדאמרינן בע"ז בפרק רבי ישמעאל (דף ס:) או שהיה מטפח ע"פ חבית וכן איתא בירושלמי בהדיא מפני שדרכו של תינוקות לטפח בעיסה אבל תינוק ודאי טמא דסתם תינוקות ודאי טמאים דאמרי' בתוספתא (דטהרות פ"ג) שסתם תינוקות טמאים מפני שנשיס נדות מגפפות ומנשקות אותם ור"מ דמטהר משום דאית לן למתלי באדם טהור שבא לשם ונטל מן העיסה ונתן לו כדי שלא יטמא העיסה וכי האי גוונא אמר במס' טהרות בפ"ג (מ"ז) לעיל מהך תינוק דהכא תינוק שנמצא בגד בית הקברות ושוטים בידו אע"פ שאין השוטים אלא ממקום הטומאה טהור שאני אומר אדם טהור נתן לו אע"פ שסתם תינוק טמא היינו ממגע נדה והתם טהור מטומאת מת קאמר אי נמי מיירי בתינוק שהוא טהור בודאי שהניחתו אמו מלוכלך כדתניא (בתוספתא שם) תינוק שהניחתו אמו ובאה ומצאתו כמו שהוא טהור בד"א שהניחתו מלוכלך אבל הניחתו נקי טמא מפני שנשיס נדות מגפפות ומנשקות אותו ואף על פי שלא נמצא בגלל בידו מטמאים חכמים דתניא בתוספתא (שם) תינוק שנמצא עומד בגד קופה של בגד או בגד חבית של משקין רבי מאיר מטהר וחכמים מטמאין שדרך התינוק לטפח אמר רבי יוסי אם יכול לפשוט ידו וליקח טמא ואם לאו טהור ולא נקט הכא בגלל בידו אלא לרבותא דר"מ דאפילו הכי תולין באדם טהור: סמוך

לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא נחור דלאו שחיטה היא כלל אבל צא טרוף אימא שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה וליבעי כסוי קמ"ל כדר' חייא בר אבא ולמ"ד צא נחור מ"ט לא אמר צא טרוף וכי תימא קסבר שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה והא [ט]א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן ראה רבי דבריו של רבי שמעון בכסוי הדם ושנאו בלשון חכמים לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא צא טרוף דשחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה אבל צא נחור אימא [ג]אין שחיטה לעוף מן התורה ונחירתו זו היא שחיטתו וליבעי כסוי קמ"ל כאשר צויתיך ומי נפל ליה יאנינבא בכיתניה והאמר רבין בר אבא ואמרי לה אמר רבי אבין בר שבא משעלו בני הגולה פסקו הזיקין והזועות והרוחות והרעמים ולא החמיץ יינם ולא לקה פשתנם ונתנו חכמים עיניהם ברבי חייא ובניו כי מהניא זכותייהו אעלמא אדידהו לא כדרב יהודה אמר רב [ג]דאמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת: **מתני'** [א]חרש שוטה וקטן ששחטו ואחרים רואין אותם חייב לכסות בינן לבין עצמן פטור מלכסות וכן לענין אותו ואת בנו ששחטו ואחרים רואין אותן אסור לשחוט אחריהם בינן לבין עצמן [ב] רבי מאיר [ב]מתיר לשחוט אחריהן וחכמים אוסרים ומודים שאם שחט שאינו סופג את הארבעים: **גמ'** ורבנן מאי שנא רישא דלא פליגי ומאי שנא סיפא דפליגי רישא אי אמרינן חייבין לכסות אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא נמי כיון דקאמרי רבנן אסור לשחוט אחריהם אמרי שחיטה מעלייתא היא ואתי למיכל משחיטתן סיפא אמרי בשרא דלא קא מיבעיא ליה רישא נמי אמרי לנקר חצירו הוא צריך שחט באשפה מאי איכא למימר בא לימלך מאי איכא למימר וליטעמיך סיפא נמי בא לימלך מאי איכא למימר אלא רבנן אכולה מילתא פליגי ונטרי ליה לר' מאיר עד דמסיק לה למילתא והדר פליגי עילויה בשלמא רבנן לחומרא אלא רבי מאיר מאי טעמא אמר רבי יעקב אמר רבי יוחנן מחייב היה רבי מאיר על שחיטתן משום נבלה מאי טעמא אמר רבי אמי הואיל ורוב מעשיהן מקולקלים אמר ליה רב פפא לרב הונא בריה דרב יהושע ואמרי לה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא מאי איריא רוב אפילו מיעוט נמי דהא רבי מאיר [ד]חייש למיעוטא סמוך מיעוטא לחזקה ואתרע ליה רובא [ה]דתנן תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו רבי מאיר מטהר וחכמים [ג]מטמאין מפני שדרכו של תינוק לטפח ואמרינן מאי טעמא דרבי מאיר קסבר רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת סמוך

סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא. וביבמות בפ׳ בתרא (דף קיט.) משמע דהוה ליה פלגא ופלגא וטעם דספק טומאה לטהר ואע״פ שבטומאה נמי מיכא איסור אם היה תרומה מפרש רבינו חיים משום דתיובתא הוי דבר שאין בו דעת לישאל גמרינן מסוטה לטהר אפילו ברה״י ואע״ג דליכא חזקה כגון הכא דכי סמכינן מיעוטא לחזקה הוי פלגא ופלגא ואי״ת אמאי קא״ר יוחנן בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף פ.) דלרבנן עשו תיובתא כמו שיש בו דעת לישאל והא לרבנן בלאו הכי אתי שפיר דמטמו דלא חייש למיעוטא ורובא וחזקה רובא עדיף וי״ל דרוב תיובתא מטפחין לא הוי רוב גמור ומשום דנראה כאילו הוא רוב עשאוהו כמו שיש בו דעת לישאל ולהכי קא״ר יוחנן דאין שורפין עליו תרומה וקדשים ואי הוי רוב גמור אמאי אין שורפין כמו בהנהו דפרק כל היד (נדה דף יח.) דא״ר יוחנן בשלשה דברים הללו חכמים אחר הרוב ועשאום כולאי לשרוף עליו כו׳ והתם נמי קאמר אי למעוטי הך תיובתא הא א״ר יוחנן חדא זימנא דאין שורפין עליו תרומה וקדשים והיינו טעמא דהתם הוי רוב גמור וא״ת למה ליה למימר לר״מ סמוך מיעוטא לחזקה בלא חזקה נמי הוא מטהר דכיון דחייש למיעוטא אם כן הוי ספק ויש לטהר כיון דהוי דבר שאין בו דעת לישאל וליכא למימר אף על גב דהוי ספק מ״מ לא גמרינן מסוטה לטהר אלא בפלגא ופלגא דנהי דמסוטה לא נילף נילף מדרב גידל דדרים (סוטה דף כט.) אשר יגע בכל טמא ודאי טמא הא ספק יאכל ומוקי לה באין בו דעת לישאל וי״ל דבלא חזקה נמי טהור ולא נקט סמוך מיעוטא לחזקה אלא לומר דחזקה לא הוא בהדי רובא דאי הוא בהדי רובא הוי מיעוטא דמיעוטא ולמאי ד) דפריך לעיל בפ״ק (דף יא) לר״מ דלא חייש למיעוטא אלא מדרבנן להתמיר אתי שפיר דבלא חזקה לא הוה חייש למיעוטא לטהר אבל עם החזקה חייש למיעוטא מן התורה לכך מטהר:

ט) **(יאמרו ספק איסור להתיר).** וא״ת בפ׳ אין מעמידין (ע״ז דף לד:) אסר ר״מ גבינות בית אונייקי ומפרש טעמא בגמ׳ מפני שרוב עגלים שבאותה עיר נשחטין לעבודת כוכבים ופריך מאי איריא רוב אפילו מיעוט נמי דהא ר״מ חייש למיעוטא ומאי קושיא אם אין רוב נשחטים א״כ מיעוטא דנשחטים מיעוטא דמיעוטא דאיכא לגבינה חזקת היתר דמסייע לרוב [1] ומיהו איכא למיפרך מאי איריא רוב אפילו פלגא ופלגא נמי: **לחלק** מדמו **נפקא.** ואע״ג דבפרק אותו ואת בנו (לעיל דף עט.) מספקא ליה לרבי יהודה אי חוששין לזרע האב או לא הכא דאיצטריך לחלק היינו [2] משום דשמא אין חוששין: **אסור** לבו למישתי. פירש בקונטרס וכן רבינו חננאל אם לא תברכו ברוא פרי הגפן אבל על ידי ברכת ברוא פרי הגפן שרי למישתי קודם ברכת המזון והשתא מייתי שפיר דכי היכי דהב לן ובריך הוי גמר ולריך לברך אם רולה לשתות הכי נמי כסוי הוי גמר ולריך לברך על השחיטה וכן בערבי פסחים (דף קג.) מייתי ראיה מהך עובדא למאן דמברך אכסא קמא ואכסא דברכתא וכן בפרק כל הבשר (לקמן דף קז:) אמרינן דשמש מברך על כל פרוסה ופרוסה אין נראה דלריך לברך בכל פעם בהמ״ז אלא ברכת המוציא ודאי לריך לברך והא דאמר להו רב ייבא אסור לכו למישתי אע״פ שלא היה יודע אם רוליס לברך ברוא פרי הגפן תחלה מכל מקום היה מורה להם שלא יטעו ויאמרו בלא ברכה והא דאמר בערבי פסחים [3] דבשלא הגיעו זקן או חולה כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחלה התם עצה טובה קמ״ל דשמא ישהו הרבה עד שיהו רעבים ושוב לא יוכלו לברך ברכת המזון על אותה סעודה כדאמר בברכות (דף נא:) וכן משמע דלא הוא אלא עצה טובה דאם לריכין לברך ברכת המזון כשיצאו א״כ כשיחזרו פשיטא דטעונין ברכה לכתחלה וא״ת דאמרינן בפרק כילד מברכין (שם דף מב.) רבה ורבי זירא אכלו סליקו תכא מקמייהו אייתו לקמייהו כו׳ רבה אכל אמר אגא אתכא דרים גלותא קא סמכי ורבי זירא לא אכל והשתא אמאי לא אכל כיון דלא בעי ברכת המזון אלא ברכה שבתחלה וי״ל דבאותו מאכל היה מעורב בו לחם והיה קשה לו ליטול את ידיו ולברך ברכת המוציא והא דתניא בתוספתא דברכות (פ״ד) בעל הבית שהיה אוכל קראו חבירו לדבר עמו אין לריך לברך למפרע הפליג לריך לברך למפרע וכשהוא חוזר מברך לכתחלה לא לאחר שהפליג קאמר דלריך לברך למפרע כדמשמע לישנא אלא הפליג היינו שקראו להפליג ולילך עמו רחוק ואינו יודע מתי יחזור לכך לריך לברך למפרע קודם שיצא שמא ישהה עד שיהא רעב וכן משמע בפרק שלישי (ביומא דף ג.) דאמר דיבר עם חבירו והפליג לריך נטילת ידים משמע אבל בהמ״ז לא לריך אלא נטילה והמוציא ומיירי כשיצא לא ידע שיפליג ואין הלכה כאותה ברייתא אלא כרב חסדא דתניא כוותיה בערבי פסחים (דף קב.) דבדברים הטעונים ברכה לאחריהן במקומן אין לריך לברך אפילו ברכה לכתחלה דלקבעיה קמא הדר והך ברייתא אתיא כרבי יהודה דמלריך שיניחו שם זקן או חולה:

משתא

עין משפט נר מצוה

כג א מיי׳ פי״ד מהל׳ שחיטה הל׳ ה טוש״ע י״ד סי׳ כח סעיף ט [וכרב אלפס עוד בפ׳ ערבי פסחים קנז.]:

כד ב מיי׳ פ״ד מהל׳ ברכות הל׳ ח ועיין בהשגות וכב״מ סמג עשין כז טוש״ע א״ח סי׳ קעט סעיף א:

שיטה מקובצת

א) אם אמרו ספק טומאה לטהר. נ״ב עי׳ תוס׳ בכורות דף (כ׳) [יט] ע״א [ד״ה ר״ר]:

רבינו גרשום

שהוא ספק איסור להתיר: הורה רבי כר״מ כו׳. לענין אותו ואת בנו כר״מ דמתיר לשחוט אחריהם: הי מינייהו דאחריתא. כלומר איזו הוראה הורה באחרונה: לא שבקיתו לי דאישייליה לסבא. כלומר לר׳ אבא בריה דר׳ חייא בר אבא: בין מרובה בין מועטת. כלומר בין [שחט] חיות הרבה בין שחט חיות מעט: או מיבעי לחלק. כלומ׳ חיה או עוף דאמינא עד דשחיט חיה ועוף לא הוה חייב לכסות (בכיסוי) אתא או לחלק: לענין ברכה שאינו מברך אלא ברכה אחת. כלומר אע״ג דא״ר יהודה לענין כיסוי צריך חלוק לענין לברך על השחיטה אינו צריך לחיה ועוף אלא ברכה אחת: ה״ג כיון דאיטפל לה לכיסוי כו׳. כלומר דהיכא [אמר] דאע״ג דלענין כסוי צריך חלוק לר׳ יהודה מ״מ אינו צריך לברך על השחיטה אלא ברכה אחת שאם שחט חיה ואח״כ עוף מיפטר בברכה אחת אמאי כיון דאיטפל ליה לכיסוי דחיה כולי כמי שכיסהו ומפסיק הכיסוי בין ברכה דחיה לברכה דעוף וצריך לברך נמי על העוף קודם שישחוט כדחזינן ברב ייבא סבא:

מסורת הש״ס

ו) [יבמות סד: מנחות נב.], **ב)** [ברכות לא: ע״ש כריתות כז. ע״ש], **ג)** פסחים קג., **ד)** [לעיל דפריש״ת לעיל בפ׳ קמא יב. ד״ה פסקן], **ה)** רש״ל מ״ז והד״ח הוא ועי׳ רש״ל ומהר״ם, **ו)** ל״ל ומיהו לפי מאי דמסיק הכא אם אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור לטהר אתיי א״ש כל״ל ומתקן מ״ש בפנים ומיהו איכא כו׳. מהר״מ ועי׳ רש״ל, **ז)** [דף קח:]:

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכֶם אֲשֶׁר יָצוּד צַיִד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר: ויקרא יז יג
2. כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָּמוֹ בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָּמוֹ הוּא כָּל אֹכְלָיו יִכָּרֵת: ויקרא יז יד

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה לחלק וכו׳ משום דשמא אין חוששין. עי׳ בב״ק דף נד ע״א ודף ס ע״א:

מוסף רש״י

סמוך מיעוטא. דאין מעופחים, לחזקה. דעיסה, ואיתרע רובא דמטפחין, דלר״מ לא בטיל מעוטא לגמרי, דשמעינן ליה דחייש למיעוטא, דאילו במקומו עומד וכי משכח מידי לאיצטרופי בהדייה מצטרף (קדושין פ.) והוה להו לטהר תרי ורובא לחודייה לעומת ואין אחד עומד במקום שיש (נדה יח:). קאי עלייהו. משמש עליהן (פסחים קג:) והוא עומד עליהם (בראשית יח) ממרגמינן והוא משמש (רשב״ם שם). אמרו ליה הב ליבריך. ברכת המזון והדר אמליכו ואמרו הב בריש״א ונישתי (פסחים שם). כיון דאמר הב ליבריך. ברכת המזון, אסור למישתי עד לאחר ברכת המזון, אלמא ברכת המזון אסומי דעתא הוא ולריך לחזור ולברך (שם).

ואיתרע ליה רובא. אלמא אמרינן הכי וה״נ למה לי רובא: ומשני **אם אמרו ספק טומאה לטהר.** ע״י חזקה ומיעוט: **יאמרו ספק איסור להתיר.** הילכך אי לאו דרוב מעשיהם מקולקלין דאיכא רובא וחזקה לא היה מתיר לשחוט אחריהם דר״מ חייש למיעוטא ושמא יפה שחטו: **הי מינייהו דאחריתא.** איזו מן ההוראות אחרונה דסמכינן עליה דנימא הדר ביה מקמייתא: **ואתי לאיטרודי.** שמא לא תהא ברור השמועה לאותם שבפנים להשיב לשואל ואם הייתם שם הייתם אומרים אותה: **לא שבקתון דאישייליה.** לא הייתי יודע שהיתה שאלה זו בפנים בעודי אצל רבי אבא והייתי שואלו: **פ״ש דשלח רבי אלעזר.** הוו יודעים שהורה רבי כרבי מאיר והאמרת לא חש להודיעם: **מתני׳ שחט מאה חיות כו׳.** מפרש טעמייהו בברייתא בגמרא: **גמ׳ לא משמע חיה.** הכל משמע: **בין מרובה.** חיות הרבה: **בין מועטת.** אחת: **חיה או עוף.** הפסיק זה מזה להטעין כסוי לכל אחד ואחד: **מיבעי ליה לחלק.** דאי לאו אי הוה אמינא אין לריך כסוי אלא א״כ שחט שניהן: **לענין ברכה.** על השחיטה אין לריך לברך לאחר כסוי: **קאיס עלייהו.** משמש בסעודה היה: **הב ליבריך.** מזוג כוס לברכת המזון וחזרו ואמלכו ואמרו מזוג לשתות: **כיון דאמר הב ליבריך.** גלא בדעתיה דגמרה סעודתא ואסור לשתות עד שיברך לפניו אין מצטרפת לסעודה ראשונה: **כיון דאיטפל לכסוי.** הפסקה היא מלשחוט וכי הדר שחיט איחייב ליה בברכה:

מ״ש

סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא [ט] אם אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להתיר הורה רבי כר״מ והורה רבי כחכמים [ו] הי מינייהו דאחריתא תא שמע דרבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא ורבי זירא הוו קיימי בשוקא דקיסרי אפתחא דבי מדרשא נפק רבי אמי אשכחינהו אמר להו לאו אמינא לכו בעידן בי מדרשא לא תקימו אבראי דילמא איכא אינש דמיצטרכא ליה שמעתא ואתי לאיטרודי רבי זירא על רבי אבא לא על יתבי וקא מיבעיא להו הי מינייהו אחריתא אמר להו רבי זירא לא שבקתון לי דאישייליה לסבא דילמא שמיע ליה מאבוה ואבוה מיניה דרבי יוחנן [ז] דרבי חייא בר אבא כל תלתין יומין קא מהדר תלמודיה קמיה דר׳ יוחנן מאי הוי עלה תא שמע דשלח רבי אלעזר לגולה הורה רבי כר׳ מאיר והא כרבנן נמי אורי אלא לאו ש״מ הא דאחריתא ש״מ: **מתני׳** [א] שחט מאה חיות במקום אחד כסוי אחד לכולן מאה עופות במקום אחד כסוי אחד לכולן חיה ועוף במקום אחד כסוי אחד לכולן רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה ואח״כ ישחוט את העוף: **גמ׳** ת״ר חיה כל משמע חיה בין מרובה ובין מועטת עוף כל משמע עוף בין מרובה ובין מועט מכאן אמרו שחט מאה חיות במקום אחד כסוי אחד לכולן מאה עופות במקום אחד כסוי אחד לכולן חיה ועוף במקום אחד כסוי אחד לכולן רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה ואחר כך ישחוט את העוף שנאמר [1] חיה או עוף אמרו לו הרי הוא אומר [2] כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא מאי קא מהדרי ליה הכי קאמרי ליה רבנן האי או מיבעי ליה לחלק ור׳ יהודה לחלק מדמו נפקא ורבנן דמו טובא משמע דכתיב כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא א״ר חנינא מודה היה רבי יהודה לענין ברכה שאינו מברך אלא ברכה אחת אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מאי שנא מתלמידי דרב [3] דרב ברונא ורב חננאל תלמידי דרב הוו יתבי בסעודתא קאי עלייהו רב ייבא סבא אמרו ליה הב ליבריך הדור אמרו ליה הב לישתי אמר להו רב ייבא סבא הכי אמר רב [4] כיון דאמר הב ליבריך איתסר ליה למשתי חמרא הכא נמי כיון דאיטפל ליה לכסוי איחייב ליה לברכה הכי

מיפשפח וברוכי בהדדי לא אפשר. הלכך כי אמר הכ ליבריך נתנו דעתם לפסוק מלשתות אבל זה אע"פ שיודע שיכסה דם לאשון לא הסיח דעתו מן השחיטה וכל שעתא זמן שחיטה היא לו אפילו בשעת כיסוי אפשר דשחיט בחדא ידיה ומכסי בחדא ידיה: **גמ' ואומר לבני ישראל.** בפרשת כסוי הוא: **במה ששפך.** בידו: **שלא יכסנו ברגל** גרסינן: **ליתן לו.** מפני שהפסידו שכר ולקמן בעי שכר מצות מעשה או שכר הברכה: **ברכת המזון.** ד' ברכות הן ואיכא ארבעים זהובים ואי בתר מצוה אחזא [1]כו' חדא מצוה היא: **ה' לאלוה שמו.** אלמא חדא הוא דברכאיהו: **נקוט לי זימנא.** תן לי זמן: **כי הוה בעי רבי מיבדך.** כשהיה רבי רואה לעקוד: **אמרו ליה.** בני ביתיה ההוא לדוקי[2] שקבעת לו זמן קאי אבבא: **אמר.** רבי על עצמו מקרא הזה: **ויתנו בברוחי רוש.** בסעודתי ותתנין מרה: לבסוף אישתכח דלאו איהו הוא אלא לדוקי אחר הבא לבשרו על הראשון שעלה לגג ומת: **ארבעים זהובים.** שכר ארבע ברכות שענה אחריהם אמן[3]: **לאוסה משפחה.** של מבשר: **דאמר מר.** בגלוי מגיאות (ב"מ דף לא.) השב אפילו מאה פעמים משמע ותשיבם מפקינן לדרשא אחרינא. הכא נמי וכסה טובא משמע: **כסיב מיעוטא.** אי הוה כתיב וכסה הוה משמע שיהא נכסה כל שעה ואפי' מאה זימנין אבל וכסהו מיעוטא הוא כסוי זה ותו לא: **פטור מלכסות.** דהא מכוסה ועומד הוא: **הא אידחי ליה.** מכסוי דהא כיסהו ותתגלה פטור מלכסות: **אין דיחוי.** אין אמרינן דחוי אבל מצות וכי אמרינן דיחוי בפסול קרבן הוא דאמרינן: **חייב לכסות.** אף על גב דלא חזר ותתגלה: **מתני' נתערב דם שיעור** בין מראה לדוש ואין מראה הדם ניכר בו: **רואין אותו.** יין כאילו הוא מיס ואם היה מראית דם ניכר במיס כשיעור הזה חייב לכסות: **נתערב בדם הבהמה.** בגלוי הוא ורובו דם בהמה: או

משתא וברוכי בהדי הדדי **לא אפשר.** מכאן היה אומר הר"ר יוסף טוב שאם עמד מאכילתו והתפלל כשחוזר ובא לאכול צריך לברך ברכת המזון וליטול ידיו ולברך המוציא משום דמיכל ולוי בהדי הדדי לא אפשר ואין נראה דלא דמי כלל משום דהכא הכ ובברוך הוי גמר דבר והוי הפסק וכן כסוי אי לאו דאפשר בהדי הדדי אבל תפלה לא הוי גמר לסעודה דאטו אם בירך בסעודה על הרעמים או אפילו בפה"ג יצטרך ליטול ידיו ולברך המוציא משום דמיכל וברוכי בהדי הדדי לא אפשר ובהדיא אמרינן בערבי פסחים (דף קב.) דאם הניחו מקצת חבירים ועקרו רגליהן לילך לבהכ"נ כשהם חוזרין אין טעונין ברכה לא למפרע ולא לכתחלה אף על פי שהתפללו בנתיים: **ומכסי בחדא ידא.** יש להסתפק אם סח בין שחיטה לשחיטה אם צריך לחזור ולברך כמו מ) גבי תפילין דאם סח בין תפילין לתפילין דמברך שתים לרש"י להניח על של יד ועל מצות על של ראש ולדברי ר"ת מברך על של ראש שתים או שמא אין צריך לחזור ולברך כמו בחמצא סעודה שיכול לדבר וא"ל לחזור ולברך המוציא ומיהו אם אומר מעניין שחיטה כמו תביא עוף לשחוט או הסכין פשיטא דאין צריך לחזור ולברך כמו (ברכות דף מ.) טול ברוך גביל לתורי ואם צריך לחזור ולברך כמו בתפילין אז אסור לדבר בין שחיטה לשחיטה כמו בתפילין כדאמר בהקומץ רבה (מנחות דף לו.) דעבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה ואין ראיה מתפילין דהתם היא מצוה אחת ואין לו להפסיק אבל בשחיטה אי בעי שחיט אי בעי שביק ליה ומ"מ נראה דאיסורא הוא להניח עצמו לידי לחזור ולברך כדמוכח בפרק אלו נאמרין (סוטה דף מא.) מ) דתנן נוטל ס"ת וקורא בו אחרי מות ואף בעשור ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פה ופריך בגמרא ונייתי ס"ת וניקרי ביה מ) ומשני ר"ל משום ברכה שאינה לריכה ונראה היכא דצריך לחזור ולברך כגון שהסיח דעתו מלשחוט שצריך לכסות קודם מה שכבר שחט דהא אשכחן ר' יהודה שמצריך לכסות בין חיה לעוף אף על פי שא"ל לחזור ולברך: **וחייבו** ר"ג **ליתן עשרה זהובים.** ולא היה יכול לפטור עצמו במה שהיה נותן לו עוף אחר לשחוט דזאת מצוה אחרת היא ומצוה ראשונה הלכה לה והוי מעוות לא יוכל לתקן ומיהו לא דיינינן השתא ליחייב עשרה

הכי השתא התם משתא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר הכא אפשר דשחיט בחדא ומכסי בחדא: **מתני'** [a]שחט ולא כסה וראהו אחר חייב לכסות [b]כסהו ונתגלה פטור מלכסות כסהו הרוח חייב לכסות: **גמ'** ת"ר [1]ושפך וכסה [c]מי ששפך יכסה שחט ולא כסה וראהו אחר מנין שחייב לכסות שנאמר [2]ואומר לבני ישראל אזהרה לכל בני ישראל תניא אידך ושפך וכסה [d]במה ששפך בו יכסה שלא יכסנו ברגל שלא יהיו מצות בזויות עליו תניא אידך [e]ושפך וכסה מי ששפך הוא יכסנו [f]מעשה באחד ששחט וקדם חבירו וכסה וחייבו רבן גמליאל ליתן לו י' זהובים איבעיא להו שכר מצוה או שכר ברכה למאי נפקא מינה לברכת המזון אי אמרת שכר מצוה אחת היא ואי אמרת שכר ברכה הויין ארבעים מאי תא שמע [g]דא"ל ההוא צדוקי[7] לרבי [h]מי שיצר הרים לא ברא רוח ומי שברא רוח לא יצר הרים דכתיב [3]כי הנה יוצר הרים ובורא רוח אמר ליה שוטה שפיל לסיפיה דקרא ה' צבאות שמו אמר ליה נקוט לי זימנא תלתא יומי ומהדרנא לך תיובתא יתיב רבי תלת תעניתא כי הוה קא בעי [i]מיברך אמרו ליה צדוקי קאי אבבא אמר [4]ויתנו בברותי רוש וגו' א"ל רבי מבשר טובות אני לך לא מצא תשובה אויבך ונפל מן הגג ומת אמר לו רצונך שתסעוד אצלי אמר לו הן לאחר שאכלו ושתו א"ל כוס של ברכה אתה שותה או ארבעים זהובים אתה נוטל אמר לו כוס של ברכה אני שותה יצתה בת קול ואמרה כוס של ברכה ישוה ארבעים זהובים אמר רבי יצחק עדיין ישנה לאותה משפחה בין גדולי רומי וקוראין אותה משפחת בר לויאנוס: כסהו ונתגלה: אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי מאי שנא מהשבת אבדה [j]דאמר מר [5]א] [l]השב אפילו מאה פעמים אמר ליה התם לא כתיב מיעוטא הכא כתיב מיעוטא וכסהו: כסהו הרוח: [m]אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן [n]לא שנו אלא שחזר ונתגלה אבל לא חזר ונתגלה פטור מלכסות וכי חזר ונתגלה מאי הוי הא אידחי ליה אמר רב פפא זאת אומרת אין דיחוי אצל מצות ומאי שנא מהא דתניא [o]השוחט ונבלע דם בקרקע חייב לכסות התם [p]כשרשומו ניכר: **מתני'** [q]דם שנתערב במים אם יש בו מראית דם חייב לכסות [r]נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים נתערב בדם הבהמה

זהובים דבמלתא דלית בה חסרון כיס לא עבדינן שליחותייהו כדאמר בהחובל (ב"ק דף פד:) ואחד שעמד במקום חבירו לקרות בתורה פטור בלאו הא מי טעמא ואפילו תפס מפקינן מיניה משום דכולם חייבים בקריאת התורה וכן פירש ריב"א ואפילו עמד במקום כהן דהא דדרשינן (נדרים דף סב.) וקדשתו לכל דבר שבקדושה ב] לפתוח ראשון ולברך ראשון אסמכתא היא[e]: **או ארבעים זהובים אתה נוטל.** שהיה לא שייכא לשכר ברכה אלא היה רוצה לסלקו מברכת המזון לפי שהיה לדוקי[f] ומ"ת אי ג' זהובים ה"ל למימר דהא איכא ברכת בפה"ג שלאחר בהמ"ז וי"ל דסבר כמ"ד בערבי פסחים (דף קג: ושם ד"ה לאו) דאין צריך לברך אכסא דברכתא אלא אכסא קמא ותו לא: **רואין אותו כאילו הוא מים.** בפ' התערובות (זבחים דף עח:) אמר דלאו רואין לדם קדשים קאמר אלא רואין ליין ולדם בהמה והיה קאמר דרואין כאילו הוא מיס כדפירש בקונטרס והקשה הר"ר שמואל מווירדו"ן דבפ' הקומץ רבה (מנחות דף כב.) מפרש טעמא דרבנן ור' יהודה מדכתיב ולקח מדם הפר ומדם השעיר גלוי וידוע שדם הפר מרובה מדם השעיר מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה ור' יהודה אומר מכאן למין במינו שאינו בטל והשתא היכי מוכח דאפילו מבטלין עולין זה את זה ומין במינו בטל הכא לא בטיל שאפילו היה דם הפר ג] היה ניכר אדמומית דם השעיר וי"ל דאם דם הפר היה מיס לא יהיה בדם השעיר מראית דם גמור אלא יהיה דיהה מראהו ובטל כדאמרי' בפ' התערובות (זבחים דף עח:) דלי שיש בתוכו יין לבן וחלב ר' יהודה אומר רואין ליין וחלב כאילו יין אדום ואם דיהה ד] מראיהן (כשר אבל) דם לתוך מיס ראשון ראשון בטל וה"נ אמרינן בפ"ה דע"ז (דף עג.) כי אתא רב דימי א"ר יוחנן המערה יין נסך מחבית לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל ובפרק בתרא דנדה (דף עא:) גבי דם תבוסה היכא דפסק אמרינן ראשון ראשון בטל וקשיא דאמר בפרק הנוקח בהמה (בכורות דף כב.) הנוקח ליר מעם הארץ משיקו במים וטהור ממה נפשך אי רובא מיא נינהו סלקא ואי רובא ליר נינהו ליר לאו בר קבולי טומאה הוא ואי משום מיעוטא דמים דבליר בטלי ברובא וקאמר רב דימי בשם

ריש

מסורת הש"ס

א) ע"ז מז. [סוכה לג.], ב) [תוספפתא פ"ו ה"כ] שבת כב., ג) [ב"ק לא:], ד) [בס"מ: מינא, וכן להלן], ה) [סנהדרין לט. ע"ש], ו) [בע"י אותא מיבדא וכן בפירש"י שם, ז) ב"מ לא. (ב"ק מז.), ח) סוכה לג. [ע"ז מז.], ט) מנחות כב. זבחים עז:, י) כולהו, כ) בס"מ: מינא, וכן להלן, ל) [עיין במעדני יו"ט], מ) [מנחות לו.], נ) [וכן ביומא דף מ:], ס) [וכן ביומא ע.], ע) [וע"ע תוס' ב"ק לא: ד"ה ומיהו ועי' מג"א סי' ר"פ ס"ק ד' הגיה דבר זה בל"ע], פ) בס"מ: מין,

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכֹם אֲשֶׁר יָצוּד צַיִד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר: ויקרא יז יג
2. כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָּמוֹ בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר דָּמוֹ הוּא כָּל אֹכְלָיו יִכָּרֵת: ויקרא יז יד
3. כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה שֵּׂחוֹ עֹשֵׂה שַׁחַר עֵיפָה וְדֹרֵךְ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ יְיָ אֱלֹהֵי צְבָאוֹת שְׁמוֹ: עמוס ד יג
4. וַיִּתְּנוּ בְּבָרוּתִי רֹאשׁ וְלִצְמָאִי יַשְׁקוּנִי חֹמֶץ: תהלים סט כב
5. לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת שִׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ: דברים כב א

גליון הש"ם

גמ' דא"ל ההוא צדוקי לרבי מי שיצר כו'. עי' ברבינו יונה פ"ק דברכות דף ז ע"ב הביא הנוסחא מי שברא אור לא ברא חשך ומי שברא חשך לא ברא אור ל"ל שפיל לסיפיה דקרא ה' צבאות שמו ונאמת בקרא דהתם לא כתוב בסיפא דקרא ה' צבאות שמו ואולי דע"ק הוא ול"ל לסיפיה דקרא כי אני ה' עושה כל אלה:

מוסף רש"י

כסהו. אדם לדם מיה או עוף (סוכה לג.). **במה ששפך.** בידו ששפך בה ולא ברגלו (שבת כב.). **מי שיצר הרים לא ברא רוח.** שזה נקרא יוצר וזה נוצר ושני שמות הם (סנהדרין לט.). **לא שנו.** דכסהו הרוח חייב לכסות (סוכה לג.). **אלא שחזר ונתגלה.** לאחר שכיסהו הרוח (ע"ז מז.). **הא אידחי ליה.** כשכיסתו הרוח, כיון דכל זמן שלא נתגלה פטור מלכסות, אידחי לעולה ואפילו נתגלה (סוכה לג.).

עין משפט נר מצוה

כה א מיי' פי"ד מהל' שחיטה הל' טו סמג עשין סד טוש"ע י"ד סי' כח סעיף מ:
כו ב מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף י:
כז ג מיי' שם הל' טו טוש"ע שם סעיף מ:
כח ד מיי' שם הל' טז טוש"ע שם סעיף ו:
כט ה מיי' פ"ז מהל' מוקד הל' יד סמג עשין סד טוש"ע ח"מ סי' שפב טור י"ד סי' כח:
ל ו מיי' פי"א מהלכות אבילה הלכה יד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ב:
לא ז מיי' פי"ד מהלכות שחיטה הל' ז סמג עשין סד טוש"ע י"ד סי' כח סעיף יא:
לב ח ט מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף י:
לג י מיי' פי"ד שם הל' ו סמג עשין סד טוש"ע י"ד סי' כח סעיף יב:
לד כ מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג ומיי' פ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' דאמר מר השב. נ"ב עי' קרבן אהרן פ' אחרי דף קנ"א ע"ב: **ב**) תוס' ד"ה ומייבו וכו' לפתוח לראשון ולברך. נ"ב עי' מג"א סי' ר"פ ס"ק ד: **ג**) ד"ה רואין וכו' שאפי' היה דם הפר מיס היה מיכר וכו' כנ"ל: **ד**) **באר"ד** ואם דיהה מראיהן כשר. כאן הס"ד ואח"כ מה"ד אבל וכו' ושייך לקמן ע"ב גגמ':

רבינו גרשום

הכי השתא התם מישתא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר. כלומר דאמר הבו ליבריך מפסיק הברכה בין ברכת היין שבירך תחלה ליין ששותה עתה ובעי לברך בתחלה על היין אבל הכא לא מפסיק הכיסוי של חיה לברכת שחיטת העוף קודם שישחוט דיכול לכסות דם חיה בחדא ידא ולשחוט עוף בחדא ידא ולא חשוב כסוי דם חיה הפסק לפיכך א"צ אלא ברכה אחת לחיה ועוף: במה ששפך יכסה. כלומר ביד: ארבע הווייך. כלומר בברכת המזון איכא ד' ברכות. ברכת הזן וברכת הארץ בונה ירושלים והטוב והמטיב: למיברא. כלומר להאריח: מ"ש מהא דתניא השוחט ונבלע דם בקרקע חייב לכסות. כלומר הכא נמי כיסהו הרוח אע"ג דלא חזר ונתגלה יהא חייב מלכסות: התם בשרישומו ניכר. כלומר מה דאמרי' נבלע דם בקרקע חייב לכסות בשרישומו ניכר אבל אין רישומו ניכר פטור מלכסות: נתערב ביין רואין אותו כאילו הוא מים. כלומר אם יש בו מראית דם חייב לכסות: נתערב בדם בהמה